

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

до проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо присвоєння та використання офіційної електронної адреси (реєстр. № 3861 від 16 липня 2020 року)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні (протокол № 30 від 28 жовтня 2020 року) проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо присвоєння та використання офіційної електронної адреси (реєстр. № 3861 від 16 липня 2020 року), поданий народним депутатом України Федієнком О.П. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою є удосконалення процесу державної реєстрації суб'єктів господарювання та створення сприятливих умов для ведення бізнесу в Україні шляхом введення обов'язкової офіційної електронної адреси для кожного із суб'єктів господарювання для взаємодії з суб'єктами владних повноважень, іншими державними органами, судами тощо.

Для досягнення мети авторами Законопроекту пропонується внести зміни до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закону України «Про виконавче провадження», відповідно до яких:

надається визначення терміну «офіційна електронна адреса»;

офіційна електронна адреса повинна складатись з ідентифікатора, позначки "@" та доменного імені. Ідентифікатором для юридичних осіб пропонується визначити код згідно з ЄДР, для фізичних осіб-підприємців – реєстраційний номер облікової картки платників податків. Офіційні електронні адреси, зареєстровані на території України, не можуть бути зареєстровані на доменних іменах «.ru»;

офіційні електронні адреси реєструються в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та в Єдиному державному демографічному реєстрі. Інші інформаційні системи, публічні електронні реєстри отримують інформацію про офіційні електронні адреси у порядку інформаційної взаємодії з цими ресурсами;

юридичним особам (у тому числі державним органам, органам місцевого самоврядування) та фізичним особам-підприємцям під час здійснення державної реєстрації автоматично в ЄДР присвоюватимуться офіційні електронні адреси, а також, під час державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, фізичну особу-підприємця що містяться в ЄДР або за умови подання юридичною особою, фізичною особою-підприємцем повідомлення про присвоєння офіційної електронної адреси, з використанням Єдиного державного веб-порталу електронних послуг;

під час оформлення паспорта громадянина України вперше особі автоматично (або за бажанням) присвоюється офіційна електронна адреса та забезпечується доступ до такої адреси, а також, під час оформлення обміну паспорта громадянина України або за умови подання фізичною особою повідомлення про присвоєння офіційної електронної адреси, з використанням Єдиного державного веб-порталу електронних послуг;

листи та/або повідомлення, надіслані на офіційну електронну адресу, вважатимуться такими, що надіслані та офіційно вручені та не потребуватимуть додаткового документального підтвердження їх направлення; підтвердженням направлення листів та/або повідомлень на офіційну електронну адресу є електронне підтвердження про дату та час його направлення або електронне підтвердження про прочитання.

Комітет підтримує необхідність додаткового врегулювання процесу державної реєстрації суб'єктів господарювання та створення сприятливих умов для ведення бізнесу в Україні шляхом введення обов'язкової офіційної електронної адреси для кожного із суб'єктів господарювання для взаємодії з суб'єктами владних повноважень, іншими державними органами, судами тощо.

Разом з тим члени Комітету звертають увагу на окремі неврегульовані Законопроектом питання.

Зокрема, авторами Законопроекту передбачена заборона використання доменних імен «.ru» для офіційних електронних адрес, зареєстрованих на території України. Натомість відкритим залишається питання щодо використання адрес домену «РФ» та «SU».

Разом з тим, окремі поштові сервіси, які зареєстровані та здійснюють свою діяльність на території країни-агресора (наприклад mail.yandex.ua) однак не зареєстровані на доменних іменах «.ru» та можуть використовуватись для реєстрації офіційної електронної адреси.

Члени Комітету вважають за доцільне передбачити Законопроектом вичерпний перелік доменів, в рамках яких можуть функціонувати поштові сервери, на яких можуть розміщуватись офіційні електронні адреси, вимоги щодо їх розміщення тільки на контрольованій Україною території, про що у своєму висновку до Законопроекту також наголошує Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Пропонований Законопроектом механізм підтвердження отримання листів та/або повідомлень, надісланих на офіційну електронну адресу серед іншого передбачає можливість електронного підтвердження по факту дати і часу направлення адресату листів та /або повідомлень. Проте факт направлення листа не може бути гарантією і юридичним підтвердженням отримання листів та/або повідомлень.

У своєму висновку до Законопроекту Адміністрація Держспецзв'язку також зауважує, що електронне підтвердження про дату та час його направлення або електронне підтвердження про прочитання не можуть слугувати гарантією його отримання та прочитання. Навіть факт відкриття своєї офіційної електронної адреси отримувачем не гарантує, що він відкриє та ознайомиться з повідомленням, так як повідомлення може загубитись, його помилково може відкинути в спам-фільтр або засоби мережевого захисту інформаційно-телекомунікаційної системи, де знаходиться поштових сервер на якому розміщено офіційну електронну адресу отримувача повідомлення. У випадках, передбачених законодавством, де вимагається достовірне вручення документів адресату та забезпечення захисту інформації доцільно застосовувати кваліфіковані електронні довірчі послуги щодо реєстрованої електронної доставки або альтернативні методи, що забезпечують підтвердження відправлення та отримання електронних даних від втрати, крадіжки, пошкодження або несанкціонованих змін, шляхом застосування механізмів захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних (автоматизованих) системах, що використовується в якості поштового сервісу з підтверженою відповідністю в рамках державної експертизи у сфері захисту інформації.

Члени Комітету в цілому підтримуючи положення проекту Закону направлені на створення зручних сучасних умов для комунікації шляхом обміну інформацією з використанням офіційних електронних адрес, вважають необхідним врахувати зазначені зауваження та доопрацювати окремі положення Законопроекту під час його підготовки до другого читання.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет **ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України **прийняти за основу** проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо присвоєння та використання офіційної електронної адреси (реєстр. № 3861 від 16 липня 2020 року), поданий народним депутатом України Федієнком О.П. та іншими, з урахуванням наведених зауважень і пропозицій.

2. Направити висновок Комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО